

РОЗДІЛ 2 МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

УДК 316.334.3:177.1

DOI <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.3.3>

Андріяш Вікторія Іванівна,

доктор наук з державного управління, професор

Інститут державного управління

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

ORCID ID: 0000-0001-5294-7456

Євтушенко Наталія Олександрівна,

магістр публічного управління

Інститут державного управління

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

ORCID ID: 0000-0002-0958-3420

ПОЛІТИЧНА КОРЕКТНІСТЬ ЯК МЕХАНІЗМ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

POLITICAL CORRECTNESS AS A MECHANISM OF SOCIAL COHESION IN UKRAINIAN SOCIETY

У статті наголошено на процесах зростання соціальної ролі особистості, гуманізація та демократизація суспільства, динамізм соціально-економічних та соціокультурних процесів, їх децентралізація, інтеграція, глобалізація, що вказують на важливість формування у державних службовців відповідного розуміння політичної коректності, як механізму соціальної згуртованості у вітчизняному суспільстві. На сьогодні спостерігається різноманіття сутнісно-психологічних характеристик коректності як одного із дієвих механізмів соціальної згуртованості, що є дієвою здатністю до терпимості, милосердя та характеризує наявність високого рівня зрілості ціннісно-сміислової сфери сучасного людини в цілому, та державного службовця зокрема. У сучасному середовищі поняття та зміст політичної коректності пов'язані з певною системою цінностей та проблемою їхнього досягнення як у суспільстві в цілому, так й в публічній сфері зокрема. Наголошено, що вказаний процес характеризується наявністю певних суперечностей та набуває особливої актуальності за умов, коли починають взаємодіяти елементи різних культурних принципів, в першу чергу, свободи, справедливості, демократії, рівності та гуманізму. Встановлено, що сучасний державний службовець повинен правильно сприймати єдність сучасного суспільства, взаємозв'язок та взаємозалежність всіх та кожного, поважати встановлені норми права, традиції, погляди інших людей, володіти певним необхідним набором знань, знайти своє місце в суспільних процесах та на державній службі, працювати на державній службі не приносячи шкоди ні собі, ні суспільству, ні державі, ні іншій особі. Політична коректність як механізм соціальної згуртованості сучасного суспільства визначає стійкість людської поведінки, передбачає розуміння сутності причин та способів виховання сучасного державного службовця, який сприйматиме цінності «інших», визнаватиме право інших бути самими собою у взаєминах з оточуючими, систематично працюватиме над собою тощо. Доведено, що зміни які відбуваються на сьогодні у публічній сфері, охоплюють всі сфери людського життя потребуючи відповідного формування такої особистості, що володітиме толерантним, гуманним світоглядом, поведінкою та ставленням до дійсності.

Ключові слова: коректність, соціальна згуртованість, публічна сфера, державне управління, державна служба.

The article emphasizes the processes of growing social role of the individual, humanization and democratization of society, dynamism of socio-economic and socio-cultural processes, their decentralization, integration, globalization, which indicate the importance of forming in civil servants a proper understanding of political correctness as a mechanism of social cohesion in domestic society. Today there is a variety of essential psychological characteristics of correctness as one of the effective mechanisms of social cohesion, which is an effective capacity for tolerance, mercy and characterizes the high level of maturity of the value-semantic sphere of modern man in general and civil servants in particular. In today's environment, the concept and content of political correctness are associated with a certain system of values and the problem of achieving them in society as a whole and in the public sphere in particular. It is emphasized that this process is characterized by the presence of certain contradictions and

becomes especially relevant when the elements of different cultural principles begin to interact, first of all, freedom, justice, democracy, equality and humanism. It is established that a modern civil servant must correctly perceive the unity of modern society, the relationship and interdependence of everyone, respect the established rules of law, traditions, views of others, have a certain set of knowledge, find their place in social processes and public service, to work in the civil service without harming oneself, society, the state or another person. Political correctness as a mechanism of social cohesion of modern society determines the stability of human behavior; provides an understanding of the causes and ways of educating modern civil servants who will accept the values of "others", recognize the right of others to be themselves in relationships with others, work on themselves and more. It is proved that the changes taking place today in the public sphere cover all spheres of human life, requiring the appropriate formation of such a person who will have a tolerant, humane worldview, behavior and attitude to reality.

Key words: *correctness, social cohesion, public sphere, public administration, public service.*

Постановка проблеми. Концепція соціальної згуртованості, що набула поширення наприкінці ХХ століття має дві важливі ідеї: ідея спільної дії, що побудована за принципом соціального партнерства, та ідея діючого суб'єкта, який згуртовує або хоча б намагається об'єднати співтовариство. Соціальна згуртованість за визначенням Світового банку – є таким станом, за якого група людей в межах певної території – країни, здатна демонструвати здатність до співпраці, що, в свою чергу, створюватиме інституційну можливість задля продуктивних змін. Соціальна згуртованість складається з двох важливих параметрів сучасного демократичного суспільства: рівня «соціальної інклюзивності» (від англ. to include – охоплювати, включати) і рівня розвитку соціального капіталу [1, с. 162]. Вказані рівні також є присутніми на всіх рівнях просторової організації життєдіяльності сучасної людини та потребують побудови відповідного толерантного середовища. Ідеї побудови толерантного середовища у публічній сфері мають певну специфіку, котра полягає в тому, що вказані ідеї отримують додаткове міжособистісне забарвлення. В якості особливої цінності ефективного функціонування державної служби розглядається взаємодія з іншими людьми, в ході котрої відбувається особистісне взаємозбагачення й розвиток за допомогою терпимості, емпатійності, комунікативності, емоційної стабільності, соціальної активності, достатнього рівня культури та освіченості. Саме тому толерантність в публічній сфері – є показником соціальної та професійної компетентності, що впливає на ефективність процесів спілкування, є основою взаємодії державних службовців та громадян. Як наслідок є можливим (за певних умов необхідним) тлумачити діючі суб'єкти (органи державної влади, місцевого самоврядування) як такі, що діють в напрямі підвищення згуртованості соціальної групи та керуються принципами соціального партнерства, яке через призму політичної коректності, дає змогу формувати різноманітні об'єднання соціальних об'єктів на принципах співпраці та кооперації [2, с. 10]. Публічна сфера в цілому, й державна

служба зокрема, є певним інститутом соціалізації людини й саме тут толерантність виступає не лише особистісною якістю, але й вимогою суспільства визнавати різноманітні форми самовираження та виявлення людської індивідуальності, наявності різноманітності культурних особливостей та розбіжностей в колективах або групах, що все разом повинно проявлятися у виявленні поваги до «інакшості» та мирного існування культурних, соціально-політичних, наукових та релігійних відмінностей. Вказані змістовні компоненти толерантності є показником її значимості та цінності як для пересічних громадян, державних службовців та суспільства в цілому.

Аналіз досліджень і публікацій. Теоретичні обґрунтування сучасних підходів щодо вивчення соціальної згуртованості та толерантності, що здійснено у працях вітчизняних та зарубіжних науковців, є свідченням щодо доволі широкого діапазону їхнього дослідження: від поняття та сприйняття соціальної згуртованості як загальнолюдської необхідності; толерантності як загальносуспільної цінності, її особистісних рис та властивостей; розуміння вказаних понять як ціннісних орієнтацій, як групових норм та форм соціальної взаємодії, механізмів спілкування та культури ведення ефективного діалогу, а також професійно значущої властивості сучасних спеціалістів, котрі працюють із людьми. Здійснення подальших досліджень вказаних феноменів дозволять намітити дієві шляхи їхнього ефективного розвитку в сучасному суспільстві як вагомій суспільної цінності та індивідуальної ціннісної орієнтації.

Мета статті полягає у дослідженні та ґрунтовному аналізі політичної коректності як механізму соціальної згуртованості в сучасному суспільстві.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні коректність – є складним соціокультурним явищем сучасного світу, що характеризується терпимим ставленням до інших або сприйняттям альтернатив; важливою соціокультурною умовою, котра примножує та покращує результати співробітництва та загальнолюдського спілкування, а тому постає в сучасному суспільстві

рамковою передумовою ефективності соціальних взаємозв'язків, усталених та нових форм комунікативної взаємодії. Крім того, політична коректність – є активною життєвою позицією, котра здійснює формування на основі визнання універсальних прав та основних свобод людини, проявляється в людському намірі досягати порозуміння та гармонію різноманітних мотивів, орієнтацій та думок без застосування жодної сили. Як наслідок політична коректність здійснює самоорганізацію в якості інтегральної риси індивідуального світу людини, в основі котрого лежить ідея соціального партнерства варіант стосунків, «ціннісних орієнтирів, заснованих на принципі соціальної справедливості» [3, с. 11].

На нашу думку, якщо політкоректність формує довіру членів групи, один до одного, то соціальна згуртованість, від якої залежить якість життя людей є «клеєм», що тримає групу, суспільство в єдності, «створює та підтримує необхідний рівень довіри, забезпечує верховенство права, необхідного для участі в житті суспільства» [4, с. 59].

Дослідник Манал Фуані аналізуючи горизонтальні та вертикальні взаємовідносини між різними суспільними групами і владою, підкреслює, що «слабкі взаємозв'язки у будь-якому з цих вимірів можуть створювати проблеми. Наявність слабкої горизонтальної згуртованості досить часто може призводити до конфліктів, тоді як результатом слабкої вертикальної згуртованості може бути брак довіри між населенням та урядом» [5].

На нашу думку варто звернути увагу на Індекс соціальної згуртованості та примирення ООН (скорочено – USE), що регулярно вимірюється впродовж останніх п'яти років на східних територіях нашої країни, яких торкнувся конфлікт. Вказаний аналітичний інструмент розроблено на Кіпрі, він застосовується для вивчення ситуації в країнах, де триває конфлікт. Індекс USE враховує чотири показники соціальної згуртованості, представлених соціально-психологічною адаптацією, міграційними тенденціями, відчуттям співпричетності, толерантності та соціально відповідальною громадянською позицією [6].

У 2019 році дані SCORE показували, що незважаючи на наявність відносно високих показників рівня задоволеності більшістю з державних послуг, люди все ще не схильні пов'язувати успіхи держави із відповідними урядовими зусиллями: менше ніж 30% опитаних вважають, що владні органи представляють їх інтереси та забезпечують існуючі потреби пересічних громадян [7].

Індекс USE показує, що найбільше на почуття соціальної згуртованості і співпричетності впли-

ває рівень політкоректності (толерантності) щодо меншин або вразливих груп. Отже рівень політкоректності є важливим фактором економічної, продовольчої і медичної безпеки. Людина, котра відчуває, що її власні базові потреби задовольняються, з більшою вірогідністю виявлятиме толерантність до інших.

Таким чином, соціальна згуртованість націлює на співпрацю тобто чим більш згуртований колектив, тим більше сильною є держава. Соціальна згуртованість показує шлях до добробуту – індивідуального й колективного, загального, структурного, розвиток країни, «перехід її на новий рівень, що має на меті поліпшення соціальної якості життя» [8, с. 64].

Як політкоректність підвищує соціальну згуртованість, так і соціальна згуртованість спрямована на підтримку й підвищення рівня політкоректності, але це можливо лише через механізми активнішого залучення громадськості до процесів управління, прийняття рішень на місцевому рівні.

В зв'язку з тим, що феномен політкоректності є достатньо складним поняттям, тому його вивчення, як механізму гармонізації соціальних відносин та соціальної згуртованості в українському суспільстві, можливе лише при застосуванні міждисциплінарного підходу, через використання знань різних наук: психології, соціології, політології, державного управління та ін. Що вимагає від дослідника розробку методології – комплексу методів, засобів і прийомів, для дослідження феномену політкоректності, як механізму соціальної згуртованості в соціумі.

Формування в Україні громадянського суспільства можливе лише на шляху засвоєння фундаментальних загальнолюдських, демократичних цінностей. Однією з таких цінностей є політкоректність, як принцип «мирного співіснування» народів й умова виживання та розвитку сучасної цивілізації. Проблема політкоректності актуальна для сучасної України в зв'язку з зовнішньою агресією, посиленням сепаратистських настроїв тощо.

Українське суспільство знаходиться на шляху реформ, які безпосередньо вплинули на стан соціальних відносин. Мова йде про розвиток демократії, демонтаж механізмів планово-розподільчої системи, перехід до різноманітних форм власності і господарювання, створення основних інститутів ринку, зокрема ринку праці, на якому працездатні особи отримали право вільного трудового вибору, запровадження колективно договірної регулювання праці тощо» [9, с. 106].

Побудова соціально орієнтованого ринкового господарства формує новий тип політично корек-

тного мислення, що полягає у необхідності відмовитися від вживання слів і дій, які могли б бути образливими для інших, та відбиває високу значущість молоді цінностей особистої свободи, відповідальності, сприяє подолання консерватизму мислення.

Наголосимо, що саме політкоректність, підтримує широкі зміни в соціальній, політичній і освітній сферах, що спрямовані на виправлення історичної несправедливості в питаннях расового, класового, гендерного розподілу тощо, є механізмом соціальної згуртованості відносин в українському суспільстві, що реалізується за допомогою комплексу організаційно-виховних заходів, що включають арсенал спеціальних форм і методів.

В органах державної влади та місцевого самоврядування працює молодь, яка є головною рушійною силою реалізації державних програм. Молоді державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування (далі ПОМС) повинні транслювати політкоректність в суспільство, тобто самі бути політкоректними у взаєминах, як між собою, так і з громадянами. Тому закономірно, що політкоректність грає важливу роль у досягненні громадянської згоди, яка є основою соціальної згуртованості, але політкоректність – це не пасивність, а скоріше дієвість зі зміни соціальної реальності.

Політкоректність відмова від уживання слів і дій, які могли б бути образливими для інших, зокрема, з погляду расової належності, сексуальної орієнтації є новим типом соціальних відносин та представляє проблему у сфері взаємодії різних культур, і цивілізації, а й усередині останніх, особливо в Україні. Нерозв'язаність численних соціальних конфліктів у суспільстві, зокрема і внаслідок заперечення їх наявності, мали місце, як у макро-, і мікрорівні, після руйнації потужного політичного та державного преса призвела до вивільненню величезної соціальної енергії руйнації, нігілізму і нетерпимості. Тому розвиток політкоректності – це нормальне функціонування механізмів інтеграції суспільства. В якості інтеграторів, зазвичай, розглядаються релігія, гендерний розподіл, сексуальні переваги; держава, культура, територія і т.д. Проведені соціологічні опитування підтверджують наявність низького рейтингу основних державних інституцій. Культура, що існувала до початку ліберальних реформ, виявилася не готовою відповідати на нові виклики часу (комерціалізація взаємовідносин, втрата колишніх ідеалів та цінностей, глобалізація тощо).

Варто згадати й дослідження Центру Разумкова проведеного з 29 липня по 4 серпня 2021 року за допомогою методу інтерв'ю «обличчям до обличчя» за місцем проживання респондентів

[10]. В ході дослідження було опитано 2019 респондентів віком від 18 років у всіх регіонах нашої держави, за винятком Криму та окупованих територій Донецької й Луганської областей за вибіркою, що репрезентує доросле населення за основними соціально-демографічними показниками. Теоретична похибка вибірки (без врахування дизайн-ефекту) не перевищувала 2,3% з ймовірністю 0,95 [11].

Серед вказаних державних й суспільних інститутів найчастіше довіру висловлювали до: Збройних Сил України (68%); державної служби з надзвичайних ситуацій (61%); голів міста (селища, села), в якому проживали респонденти (57%); Державної прикордонної служби (55%); Національної гвардії України (54%); ради міста (селища, села), в якому проживали респонденти (51%) [12]. Недовіра висловлюється: державному апарату (чиновникам) (76%), Верховній Раді України (75%), судам (судовій системі загалом) (74%), Уряду України (72%), Державній податковій службі України (65%), Державній митній службі України (65%), місцевим судам (65%), Президенту України (58%), профспілкам (55%), Національній поліції (53%), Раді національної безпеки та оборони України (51%), Службі безпеки України (50%) [13].

Для проведення власного дослідження було обрано державних службовців, ПОМС, що отримують другу освіту в закладах вищої освіти (ЧНУ ім. Петра Могили), по-перше тому, що дана категорія є унікальною ланкою, в якій зосереджені численні та різномірні напрямки соціальних взаємовідносин, і зручним для вивчення об'єктом; по-друге державні службовці й ПОМС найбільш активні в сфері соціальних взаємовідносин, від їхньої свідомості, громадянської позиції та зрілості значною мірою залежить майбутнє нашої країни; по-третє в зв'язку з вибором українським суспільством європейського шляху розвитку існує проблема формування політкоректності як моральної якості особистості державного службовця, яка характеризується здатністю сприймати без агресії існування інших ідей, поглядів, переконань, звичок, віросповідань, виховання молоді в дусі миру та взаєморозуміння, а в загалі зміни ставлення населення до розуміння явищ політкоректності, терпимості й толерантності; по-четверте міжнародна співпраця, як зближує людей, так і породжує суперечки, конфлікти, що можна пояснити розшаруванням суспільства за економічними, соціальними, політичними та релігійними ознаками; по-п'яте саме на прикладі державних службовців можна проаналізувати складність соціальних процесів в українському суспільстві.

Під час проведення дослідження використовувалося анкетування на тему: «Ваше ставлення до феномену політичної коректності?», яке складалося з п'яти питань. Дослідження було проведено в період з грудня 2021 по січень 2022 р. У дослідженні взяли участь державні службовці (87 осіб), які проходять навчання в ЧНУ ім. Петра Могили. У роботі враховувалися наступні демографічні та соціальні фактори: стать, вік, стаж, статус (табл. 1).

Таблиця 1

Основні характеристики респондентів

Характеристика	Кількість від загальної (%)	
стать	57% жінок	43% чоловіків
вік	57% до 30 років	43% більше 30 років
стаж	46% менше 10 років	54% більше 10 років
статус	46% керівні посади	54% адміністративні посади

Перше питання було спрямовано на виявлення емоційного сприйняття представників іншої культури лише позитивним чином. Вказане питання надає можливість визначити загальне ставлення до навколишнього світу та інших людей, соціальні установки в професійній сфері, де також можуть проявлятися толерантність та інтолерантність людини. Варто вказати, що рівно половина опитаних (50%) визначили себе, як таких, хто має високий рівень політичної коректності, тобто сприймає представників іншої культури лише позитивно. 32% опитаних визначили рівень коректності як низький та такий, що потребує додаткової уваги. 10% респондентів вказали, що їм досить важко виключно позитивно реагувати на представників іншої культури, оскільки у них вже існують стійкі сформовані стереотипи, які здійснюють суттєвий вплив на процеси спілкування з представниками інших культур. 8% опитаних взагалі вказали, що за специфікою своєї роботи позбавлені необхідності прямого спілкування з представниками інших культур, наголошуючи на цьому як виключно на позитивному елементі їхньої професійної діяльності, одночасно зазначаючи, що вони більше схильні позитивно сприймати представників інших культур.

Наступне питання носило когнітивний характер та було спрямовано на з'ясування рівня, повноти та «міцності» знань студентів про політичну коректність. На жаль, варто констатувати, що практично половина із опитаних державних службовців не володіють достатніми зна-

ннями про політичну коректність та проблеми, що пов'язані з нею (52%). Крім того, 15% опитаних взагалі не змогли чітко окреслити як саме поняття коректності, так й основні проблеми, що пов'язані з нею, аргументуючи це вузькою специфікою власної роботи на державній службі. Інші 15% навпаки наголосили на необхідності підвищення рівня знань щодо політичної коректності та проблем, що з нею пов'язані, аргументуючи це також особливостями діяльності державної служби. Варто вказати, що 18% опитаних вказали на підвищення рівня знань щодо політичної коректності та проблем, пов'язаних з нею під час навчання у магістратурі.

Наступне питання носило особистісно-рефлексивний характер та було спрямовано на розуміння того, що кожна людина є носієм певних культурних цінностей та саме їй притаманні відповідні риси толерантної та коректної особистості. Досліджуючи результати опитування нами було встановлено, що практично однотайно опитані державні службовці усвідомлюють себе носіями певних культурних цінностей з певними, притаманними лише їм відповідними рисами толерантної та коректної особистості (80%). При цьому, вказана більшість практично однотайно наголосила на необхідності обмежувати (різним чином) власні прояви культурних цінностей під час виконання роботи на посаді державних службовців, що пов'язано з особливостями державної служби. 10% опитаних вказали, що досить рідко проявляють самі та звертають увагу на культурні цінності інших під час виконання посадових обов'язків на державній службі. 5% наголосили на тому, що взагалі ніколи не звертали особливої уваги на наявність чи прояви культурних цінностей або відмінностей під час виконання власної діяльності. Крім того, інші 5% державних службовців вказали на наявність у них особистого негативного досвіду під час прояву певних культурних цінностей як під час професійної діяльності, так і за її межами.

Наступне питання носило мотиваційно-стимулюючий характер та було спрямовано на з'ясування рівня усвідомлення потреб представлених активністю, розширенням власного кругозору та відзначення себе як культурної коректної особистості. Відповіді на вказане питання були представлені такими результатами: 75% опитаних державних службовців вказали на усвідомлені потреб постійної роботи над власним кругозором та рівнем політичної коректності. При цьому 10% вказали, що систематично стимулюють самі до активної діяльності, працюють над собою та мають певні плани на подальше для роботи у вка-

заному напрямку. Однак, 15% наголосили, що їм практично не вдається себе мотивувати на успіх в роботі, пояснюючи це низьким рівнем власної активності та наявністю страху перед можливими відповідальними завданнями, що можуть бути поставлені перед ними.

Останнім було питання, що носило комунікативно-діяльнісний характер та було спрямовано на з'ясування бажання та можливості толерантного спілкування та ефективного вирішення конфліктних ситуацій, вміння слухати та бути почутим, а за певних умов навіть вміння стримувати себе. Проаналізувавши отримані результати нами було встановлено, що більшість опитаних державних службовців (67%) вказали на наявність у них високого рівня коректного спілкування та вміння ефективно вирішувати конфліктні ситуації, а 33% вказали на середній рівень таких вмінь та навичок. Ніхто з опитаних не вказав на відсутність такого бажання та можливості. Варто вказати, що під час проведення опитування державні службовці визнавали наявністю того, що на державній службі вже ж таки існує певною мірою не коректне спілкування та поведінка. При цьому, вони наголошували, що певну частину спілкування на державній службі взагалі варто оцінювати як ворожу та досить агресивну. Певні пояснення щодо таких думок нам все ж таки вдалося отримати (погіршення ситуації в країні, криза, пандемія), але цього досить мало, аби здійснити ґрунтовне пояснення такого ставлення, що може слугувати темою для нового дослідження в подальшому.

Аналізуючи результати нашого опитування можемо стверджувати, що:

по-перше, більшість державних службовців мають достатній рівень коректності, тобто є такими, хто сприймає (або намагається сприймати) представників іншої культури здебільшого позитивно. Зазначимо, що деякі з них акцентували увагу на тому факті, що державна служба зобов'язує дотримуватися принципів політичної коректності та толерантності під час виконання службових обов'язків;

по-друге, більшість державних службовців не володіють достатніми знаннями щодо політичної коректності та основних проблем, що з нею пов'язані. Це вказує на необхідність посилення уваги до такої проблеми та її нагального вирішення, зокрема, за допомогою різноманітних занять, курсів, тренінгів під час навчання або підвищення кваліфікації;

по-третє, більшість державних службовців усвідомлюють себе носієм певних культурних цінностей з притаманними відповідними рисами толерантної особистості. Крім того вони вказали на необхідність обмежувати активні прояви куль-

турних відмінностей під час виконання службових обов'язків, оскільки державний службовець повинен бути толерантним та коректним по відношенню до будь-якої людини, яка звернулася до органів публічної влади;

по-четверте, більшість державних службовців погоджуються з необхідністю підвищувати власний рівень знань щодо політкоректності та основних проблем, що з нею пов'язані. Такий підхід пов'язаний з процесами реформування публічної сфери, реформою децентралізації, євроінтеграції тощо. Однак та ж більшість державних службовців наголошує на недостатній увазі до вказаного питання, що знаходить свій прояв у недостатній кількості різноманітних курсів, тренінгів для підвищення власної кваліфікації з вказаного питання;

по-п'яте, більшість опитаних службовців наголосили на наявності вміння ефективно вирішувати конфліктні ситуації різноманітного характеру. Однак, та ж більшість вказала здебільшого на власний досвід, який вже було отримано під час перебування на посаді державного службовця.

Отже, приведено нами дослідження свідчить про те, що політкоректність – дії що спрямовані на почуття тих, хто обмежений у правах, позбавлений рівних можливостей у порівнянні з іншими членами суспільства. На наш погляд, таке визначення містить вказівку на умови, у яких виникла необхідність використання технології політичної коректності, а саме відчуття несправедливої нерівності в суспільстві (дихотомія «рівність – нерівність»).

Висновки. Таким чином, в умовах демократизації і європейського вибору нашої країни відбувається процес концептуалізації політкоректності в державному управлінні, як системи теоретичних поглядів, а в практичному застосуванні, як механізм соціальної згуртованості суспільства, тому що:

– усуває стереотипи, що укорінилися в людській свідомості та закріплені у мові у вигляді слів, які можуть бути інтерпретовані як такі, що ображають гідність представників різних категорій людей;

– вибудовує доброзичливі безконфліктні взаємини між людьми та забезпечує збереження миру в українському суспільстві;

– характеризує суспільну свідомість, суспільні цінності і соціальні норми;

– є складовою стратегії та тактики діяльності органів публічної влади, щодо побудови демократичної, правової, соціальної держави.

Подальшого вивчення в сучасних у мовах потребує, політкоректність, як ідеологія ліберальних інтересів і цінностей щодо взаємодії певних категорій індивідів в публічному управлінні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Полунєєв Ю.В. Соціальна згуртованість як складова економічного прориву. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. – Спецвипуск 33. Ч. 1. 2011. С. 161–166.*
2. Бірюкова М.В. Згуртованість у сучасному світі: realem vs virtual. Вип. 25. 2021. С. 9–13.
3. Бірюкова М.В. Згуртованість у сучасному світі: realem vs virtual. Вип. 25. 2021. С. 9–13.
4. Бондаренко М., С. Бабенко С., Боровський О. Соціальна згуртованість в Україні (досвід аплікації методики bertelsmann stiftung до даних європейського соціального дослідження). Соціологія. 1(8). *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. 2017. С. 58–65.*
5. Манал Фоуані Об'єднання громад через соціальну згуртованість. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/blog/2020/connecting-communities-through-social-cohesion.html>
6. Соціальна згуртованість на сході України: соціологічний зріз. URL: <https://undpukraine.medium.com/%D1c41>
7. Манал Фоуані Об'єднання громад через соціальну згуртованість. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/blog/2020/connecting-communities-through-social-cohesion.html>
8. Бондаренко М., С. Бабенко С., Боровський О. Соціальна згуртованість в Україні (досвід аплікації методики bertelsmann stiftung до даних європейського соціального дослідження). Соціологія. 1(8). *Вісник КНУ ім. Тараса Шевченка. 2017. С. 58–65.*
9. Семикіна М.В., Бевз З.В. Гармонізація соціально-трудових відносин: методологія оцінки впливових чинників. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2010. Вип. 18. Ч. I. С. 106–114.*
10. Повернення Криму: яким українці бачать його політичне майбутнє (липень-серпень 2021 р.). URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/povernennia-krymu-iakym-ukrainsi-bachati-yogo-politychne-maibutnie>
11. Українці найбільше довіряють армії, волонтерам і церкві. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3295318-ukrainci-najbilshe-doviraut-armii-volonteram-i-cerkvi.html>
12. Найбільша довіра українців – до Збройних сил. URL: <https://novynarnia.com/2021/08/10/ukrayintsi-najbilshe-doviryayut-2/>
13. Довіра до інститутів суспільства та політиків, електоральні орієнтації громадян України (липень-серпень 2021 р.). Розумков центр. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/dovira-do-instytutiv-suspilstva-ta-politykiv-elektoralni-orientatsii-gromadian-ukrainy>